

Asia: VN/18003/2022

Lausuntopyyntö Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lainsäädännön uudistamista koskevasta taustamuistiosta

Itsenäinen julkisoikeudellinen laitos (taustamuistio kohta 2.1.1)

Voitte kirjoittaa lausuntoanne alla olevaan tekstikenttään

STTK pitää Työterveyslaitoksen organisointia itsenäiseksi julkisoikeudelliseksi laitokseksi oikeana ratkaisuna ja katsoo, ettei nykyistä mallia pidä muuttaa ilman erityisen painavia perusteita.

STTK yhtyy näkemykseen tarpeesta päivittää Työterveyslaitosta koskevaa lainsäädäntöä. Laki ja asetus Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta luotiin 1970-luvun lopussa. Niitä on sen jälkeen tarkennettu useaan otteeseen, minkä tuloksena kokonaisuudesta on muodostunut osin pirstaleinen.

STTK esittää lain ja asetuksen yksinkertaistamista siten, että sen nykyiset kolmikantaiset toimintamallit säilyvät. Lisäksi STTK:n mielestä on syytä selvittää, voitaisiinko Työterveyslaitosta koskevasta asetuksesta luopua nostamalla sen keskeisen osat lakiin. Samalla tulisi selvittää, miten nyt osin asetuksen piirissä olevat operatiiviset asiat voitaisiin hoitaa ohjaavan ministeriön ja Työterveyslaitoksen välisellä tulossopimuksella.

STTK esittää, että seuraavaan hallitusohjelmaan kirjataan esitys kolmikantaisen työryhmän asettamisesta valmistelemaan tarkempi esitys uudeksi Työterveyslaitosta ohjaavaksi lainsäädännöksi.

Tehtävät (taustamuistio kohta 2.1.2)

Voitte kirjoittaa lausuntoanne alla olevaan tekstikenttään

Voitte miettiä kohtaa esim. näiden kysymysten kautta: Mikä on TTL:n olemassaolon perusta? Ovatko

TTL:n nykyiset tehtävät ajan tasalla? Puuttuuko TTL:n tehtävistä jotakin, mitä? Miten täsmentäisitte TTL:n nykyisiä tehtäviä?

STTK esittää, että Työterveyslaitoksen ydintehtävä ”varmistaa suomalaisen työelämän työhyvinvoinnin ja työkyvyn kehittyminen sekä kilpailukyvyn ja työllisyysasteen parantuminen” tulisi kirjata lainsäädäntöön. Näin tehtävän tarpeellisuus ja tarkoituksenmukaisuus tulisi selkeästi ilmi.

STTK pitää tärkeänä, että lakiin kirjattaisiin selkeästi Työterveyslaitoksen toiminnan jakautuminen kahteen kategoriaan: valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan ja liiketoimintaan.

Lisäksi STTK katsoo, että jatkossa Työterveyslaitoksen toiminnan tulisi entistä selkeämmin painottua työterveyshuollon ja työsuojelutoiminnan kehittämiseen sekä työpaikkojen henkilöstön osallistamisen lisäämiseen. On myös tärkeää, että Työterveyslaitos kehittää työpaikoille uusia välineitä työn murroksessa selviämiseen sekä vahvistaa kaikkien työntekijöiden työkykyä ja myös osatyökykyisten mahdollisuutta osallistua työhön.

Rekisterit ja tiedonhallinta (taustamuistio kohta 2.1.3)

Voitte kirjoittaa lausuntoanne alla olevaan tekstikenttään

Voitte miettiä kohtaa esim. näiden kysymysten kautta: Tarvitaanko ja miltä osin tietosuojaa ja tiedonhallintaa koskevaa erityissääntelyä? Puuttuuko nykyisestä laista jotain tietosuojaan, tiedonhallintaan tai esimerkiksi tiedonsaantioikeuksiin liittyvää sääntelyä?

-

Rahoitus ja talous (taustamuistio kohta 2.1.4)

Voitte kirjoittaa lausuntoanne alla olevaan tekstikenttään

Voitte miettiä kohtaa esim. näiden kysymysten kautta: Onko rahoitusta, taloutta tai valtionosuutta koskevissa nykyisissä säännöksissä muutostarpeita, mitä? Puuttuuko niistä jotakin olennaista, mitä?

STTK yhtyy taustamuistiossa esitettyyn huomioon, että vuoden 2019 jälkeen Työterveyslaitoksessa on tehty useita kilpailuneutraaliteettilainsäädännön edellyttämiä muutoksia. STTK pitää näitä toimenpiteitä riittävinä. Samalla STTK kuitenkin katsoo, että konkurssilainsäädännön vaikutus Työterveyslaitokseen vaatii lisäselvitystä kolmikantaisessa työryhmässä.

STTK korostaa, että Työterveyslaitoksen toiminnan rahoituksen ennakoivuutta ja pitkäjänteisyyttä tulisi parantaa. Myös valtionosuuden käyttökohteet tulisi tarkemmin kirjata lakiin.

Erikoislääkärikoulutus (taustamuistio kohta 2.1.5)

Voitte kirjoittaa lausuntoanne alla olevaan tekstikenttään

STTK katsoo, että työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen rahoitus tulisi saada kestävämmälle pohjalle. Työterveyshuoltojärjestelmän vaikuttavuus on hyvin pitkälti kiinni työterveyslääkäreiden riittävydestä ja osaamisesta. Myös koulutuksen kehittäminen edellyttäisi rahoituksen turvaamista pidemmällä tähtäimellä.

Hallinto (taustamuistio kohta 2.1.6)

Voitte kirjoittaa lausuntoanne alla olevaan tekstikenttään

Voitte miettiä kohtaa esim. sitä kautta, onko hallintoa koskevissa säännöksissä jotain puutteita ja jos on, mitä ne ovat?

STTK katsoo, että Työterveyslaitoksen organisointi itsenäiseksi julkisoikeudelliseksi laitokseksi on ollut oikea päätös. Sitä ei pidä ilman selkeitä perusteita ja jatkosuuntaa muuttaa.

Valtiontuki- ja kilpailulainsäädäntö (taustamuistio kohta 2.2)

Voitte kirjoittaa lausuntoanne alla olevaan tekstikenttään

Voitte miettiä kohtaa esim. näiden kysymysten kautta: Ovatko valtiontuki- ja kilpailuoikeudelliset riskit esitetty riittävästi? Onko muita seikkoja, jotka tulisi ottaa huomioon arvioitaessa Työterveyslaitoksen asemaa ja toimintaa valtiontuki- ja kilpailusääntelyn kannalta? Mitkä ratkaisut todennäköisimmin/parhaiten poistaisi tai minimoisi valtiontukiin ja kilpailuneutraliteettiin liittyvät riskit, miksi? Mitkä ovat eri vaihtoehtojen vaikutukset ja mihin tulisi erityisesti kiinnittää huomiota niitä arvioitaessa?

STTK katsoo, että Työterveyslaitoksen toteuttamilla raportoinnin kehittämistoimilla on poistettu valtionosuuden virheellisen käytön mahdollisuudet. Samalla STTK kuitenkin toteaa, että tehdyt ratkaisut eivät täysin poissulje liiketoiminnan konkurssiriskiin liittyviä kysymyksiä.

Organisaatiomallin valinnasta: selvityksiä, esimerkkejä ja suosituksia (taustamuistio kohta 3)

Voitte kirjoittaa lausuntoanne alla olevaan tekstikenttään

STTK katsoo, että Työterveyslaitoksen tutkimus ja asiantuntemus tukee hyvin suomalaista työelämää. Organisaatiomallimuutoksia harkittaessa on tärkeää varmistaa, ettei laitoksen perustehtävää vaaranneta.

Jos konkurssilainsäädäntökysymystä ei onnistuta muuten ratkaisemaan, STTK katsoo, että Työterveyslaitoksen tulisi jatkaa toimintaansa itsenäisenä julkisoikeudellisena laitoksena, jonka kaupallinen liiketoiminta siirrettäisiin hoidetavaksi erilliseen laitoksen omistamaan osakeyhtiöön.

STTK pitää tärkeänä, että mahdollisen yhtiön (tai yhtiöiden) ohjaus tapahtuisi jatkossa kolmikantaisesti Työterveyslaitoksen johtokunnassa.

STTK korostaa, että organisaatiomallin valinta tulee perustua huolelliseen suunnitteluun sekä yhteiseen tilannekuvaan. On myös tärkeää, että Työterveyslaitoksen henkilöstölle taataan mahdollisuus osallistua mahdollisen muutoksen suunnitteluun ja toteutukseen.

Nykytilan arviointi ja alustavat tavoitteet (taustamuistio kohta 4)

Voitte kirjoittaa lausuntoanne alla olevaan tekstikenttään

STTK pitää taustamuistiossa esitettyjä alustavia tavoitteita hyvinä ja kannatettavina. Ne antavat hyvän pohjan kolmikantaiselle jatkoselvitystyölle.

Muuta

Voitte kirjoittaa lausuntoanne alla olevaan tekstikenttään

Tässä osiossa voitte kommentoida aihetta yleisesti tai kiinnittää huomiota seikkoihin, joita taustamuistiossa tai tässä lausuntopyynnössä ei ole käsitelty mutta jotka olisi mielestänne syytä ottaa huomioon mahdollisessa lainsäädäntöhankkeessa.

Erkki Auvinen

työelämäasiantuntija, STTK

Gylling Päivi
STTK ry.